

[Udenrigsministeren]

De vigtigste bestanddele af denne politik er, at parterne med udgangspunkt i Sikkerhedsrådets resolutioner 242 og 338 må anerkende to hovedprincipper: retten til at eksistere – altså retten til sikkerhed for alle stater i området, herunder Israel – og retten til retfærdighed for alle folk, hvilket indebærer anerkendelsen af det palæstinensiske folks legitime rettigheder, herunder retten til selvbestemmelse med alt, hvad dette indebærer. Herudover må en fredelig løsning indebære deltagelse af alle de berørte parter, altså også det palæstinensiske folk og PLO, som bør tilknyttes forhandlingerne.

Siden vedtagelsen af EPS-udenrigsministererklæringen af 23. februar 1987 har De Tolv talt for afholdelse af en international fredskonference om Mellemøsten i FN-regi som en ramme for forhandlingerne mellem de direkte berørte parter. Danmark har også sammen med de øvrige nordiske lande erklæret, at vi støtter ideen om afholdelse af en sådan konference. I en udtalelse fra det nordiske udenrigsministermøde i Reykjavik i marts sidste år fastslog vi, at en konference vil være et vigtigt bidrag til opnåelse af en retfærdig og varig løsning af konflikten, baseret på Sikkerhedsrådets resolutioner 242 og 338 og på det palæstinensiske folks ret til selvbestemmelse. Regeringen forventer i øvrigt, at denne fællesnordiske holdning vil blive bekræftet under det nordiske udenrigsministermøde senere i denne måned.

Ikke mindst på baggrund af de tragiske begivenheder i de besatte områder er det glædeligt at konstatere, at praktisk taget alle de arabiske lande og palæstinenserne, herunder PLO, støtter konferencetanken. Det kom senest markant til udtryk under det ekstraordinære topmøde i Den Arabiske Liga i Jordans hovedstad, Amman, i november sidste år. Samtlige deltagere her – med undtagelse af Libyen – sluttede op om konferencemodellen. Det samme gælder Egypten, der står uden for ligaen.

Den afgørende hindring for konferencens indkaldelse ligger i Israel, hvor den ene halvdel af koalitionsregeringen energisk har arbejdet for konferencen, mens den anden halvdel konsekvent har afvist den.

Jeg behøver ikke nærmere at kommentere den positive holdning. Hvad angår den negative, er de argumenter, der fremføres, bl.a., at konflikten historie har vist, at kun direkte, separate forhandlinger har kunnet føre til varige

resultater, sådan som det skete ved fredsftalen med Egypten på baggrund af Camp David-drøftelserne. Desuden hævder de israelske modstandere af konferencetanken, at Israel som eneste modpart under en konference med en række andre deltagere, herunder de fem faste medlemmer af Sikkerhedsrådet, vil blive udsat for et massivt og urimeligt internationalt pres.

Den israelske regering indtager en enig holdning til andre vigtige punkter i fredsprocessen, og det gælder ikke mindst spørgsmålet om, hvem man vil forhandle med. Israel afviser klart at ville forhandle med PLO – eller i hvert fald med personer, der åbent bekender sig til denne organisation. Det begrundes man med, at PLO's charter eller grundlov fortsat kræver Israels udslettelse.

Er det så stadig PLO's politik? Der kan være en del, der tyder på, at det ikke længere er tilfældet. Men det må i dette helt vitale spørgsmål erkendes, at de mange udtalelser, der er kommet fra PLO's side, er kryptiske og ofte modstridende – for nu at sige det mildt. Hvis PLO klart og uden forbehold kunne erklære, at man anerkender sikkerhedsrådsresolutionerne 242 og 338, og at man giver afkald på vold og terror som midler til konflikten løsning, ville situationen kunne blive en anden, og mulighederne for direkte forhandlinger mellem konflikten egentlige parter: Israel og palæstinenserne, ville forstærkes.

Mens der er udbredt enighed om det ønskelige i at afholde en international fredskonference, er der mange spørgsmål omkring konferencens sammensætning og arbejdsform, som ikke er afklaret. Her hersker der afvigende opfattelser. Det gælder ikke bare i Israel, men også blandt konflikten øvrige parter og også mellem USA og Sovjetunionen.

Er der således enighed om, at den internationale konference skal føre til en omfattende, retfærdig og varig løsning på konflikten, er der stærkt delte meninger om denne løsnings indhold, både blandt araberne og i Israel. Men det er jo det, der skal forhandles om. I den forbindelse vil jeg gerne påpege, at det bestemt ikke fremmer mulighederne for overhovedet at få forhandlingerne i gang, hvis lande, der ikke er parter i konflikten, på forhånd prøver at fastlægge forhandlingsresultaterne.